23456789L
SAERS CLEMENS
ØVRE SMESTAD VEI 30 C
0378 OSLO

Vennligst meld adresseforandring

VINDEREN HISTORIELAG ISBN 0804-3256
Postboks 90, Vinderen
0319 OSLO
Hjemmeside: http://home.sol.no/~pbache/vindhist.html
Årskontingent kr 100.-
Bankkonto 0825 0409339
Telefon 22 50 70 83 - Per Henrik Bache, pbache@online.no
Redaktør Finn Holden, fholden@c2i.net

31

INNHOLD

Redaktørens spalte ..... 2. omslagsside
Kulturminnedagen 12. september 1
Smaksprøve i Smia, 6. oktober 2
Anne-Wenche Ore: Husmannsplassen Hagan 3
Arild Holland: Brannen på Voksenkollen Sanatorium 5
Øistein Bertheau: Korketrekkerløpene i 1930-årene 11
Finn Holden: Vårtur i Voksenåsen 21
Wenche Undrum: Husmannsvesenet i Norge 22
Husmannskontrakt på Lille Borgen - 1828 26
Program for Ullern Historielag 27
Finn Holden: Nytt Rikshospital i bydelen 28
Hvor er dette? Hvem var byggmester? 31
Sekretærens hjørne 32

Falch Hurtigtrykk, Oslo 17108 www.falch.no

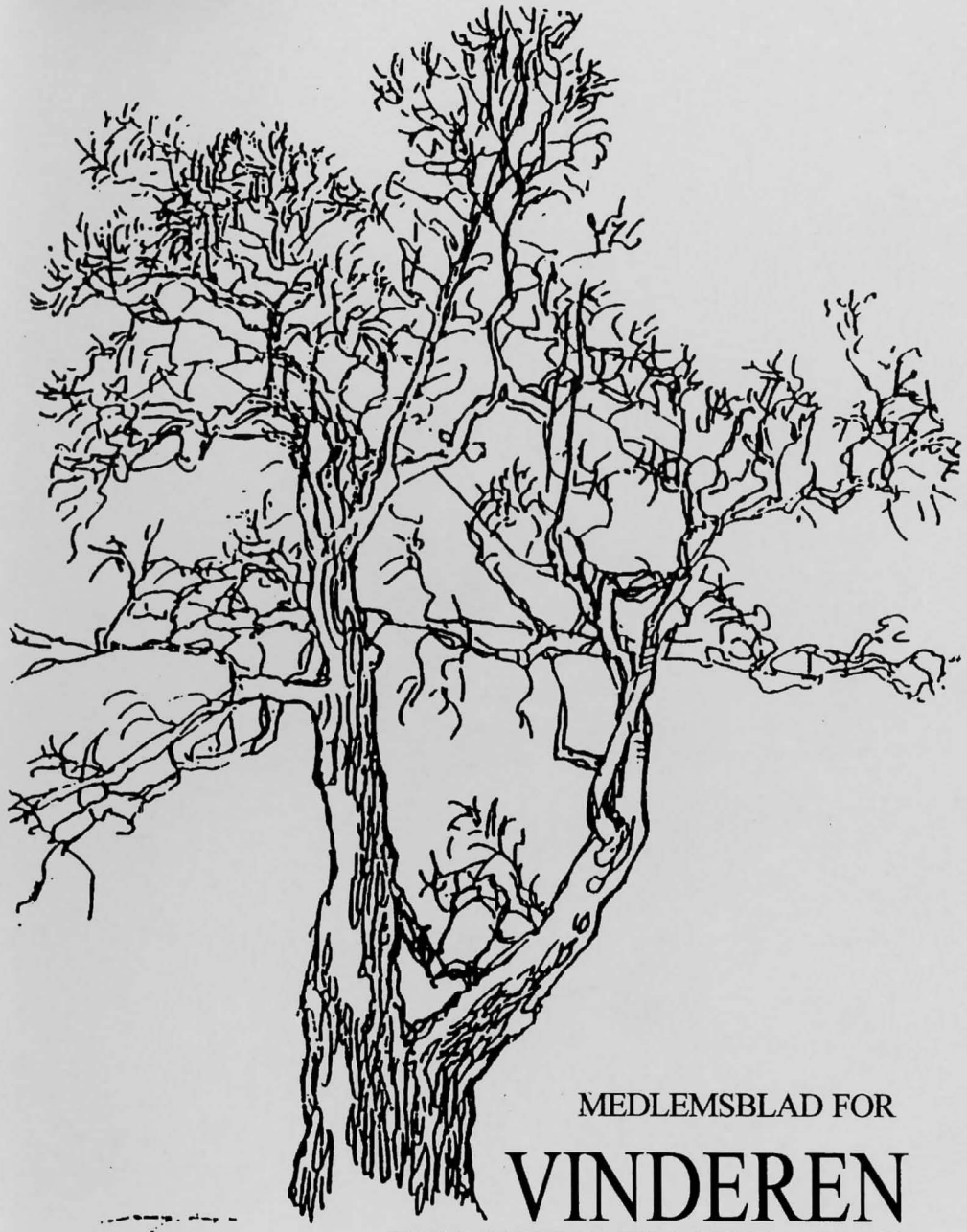

MEDLEMSBLAD FOR

VINDEREN HISTORIELAG

BYDEL VINDEREN **8. årg.**
Fra Frøen til Frognerseteren **NR 3/99**

REDAKTØRENS SPALTE

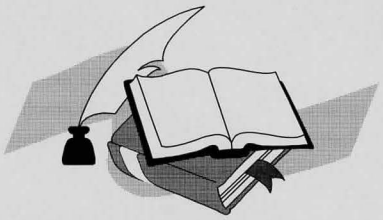

Velkommen til ny arbeidsøkt etter en forhåpentligvis god sommer. Først et lite hjertesukk. Nummer 3 av medlemsbladet lages hvert år under sterkt press. Bladet inneholder alltid en invitasjon til et møte. Trykningen av bladet tar lang tid, og vi bør beregne noen dager på utbæring og forsendelse av bladet. Derfor må manus med ferdig layout være leveres til trykkeriet minst en måned før møtet.

Kulturminnedagen i første halvdel av september hvert år gjør at redaksjonen av bladet må være ferdig ved ferieslutt. Alle artikler er ikke kommet inn før ferien, og redaktøren lager den siste finish på bladet på hytta. Dette er tilfelle også i år. Derfor ber redaktøren om tilgivelse hvis nr. 3 nok en gang bærer preg av hastverk.

Dette nummeret inneholder gledeligvis noen innsendte artikler. Øistein Bertheaus artikkel om billøp i Korketrekkeren med innsendte bilder har ligget i redaksjonen en tid. Wenche Undrum har sendt en artikkel om husmannsvesenet i Norge. Her har redaktøren hengt på en husmannskontrakt fra bydelen. Redaktøren vil takke for artiklene.

Karl Spansers bok om brannen på Voxenkollen Sanatorium er omtrent umulig å få tak i. Vårt styremedlem Arild Holland gjennomgår omtalen av brannen og rettssaken etterpå og har også selv forsket videre om utviklingen etter Spansers bok.

Bladet har to referater fra sightseeing i bydelen, en fra vår egen tur, en arrangert av Akers Sogneselskap, stiftet 1807.

Vinderen Historielag har gjennom flere år engasjert seg i arbeidet for å bevare den gamle smia på Vestre Gaustad gård. Nå inviteres noen medlemmer av laget til historiske smaksprøver.

Finn Holden

Forrige medlemsnr. brakte et gammelt postkort som viste "Bondegaard paa Holmen-jordet" (s. 14). Dette viser husmannsplassen "Hagen", "Hagan" eller "Holmenhagen" under Vestre Holmen. Den ligger i dag i Holmenkollveien 61. Se artikkel s. 3.

KULTURMINNEDAGEN 1999

Nasjonalkomitéen for
Den norske kulturminnedagen har bestemt at
årets tema skal være

Arven fra Europa

I den anledning innbyr vi til møte på

Slemdal skole "Det gule huset"
12. sept. kl. 1400 - 1600

Arkitekt Henning Krohg Stabell
holder lysbildeforedrag om

Europas innflytelse på vår husarkitektur

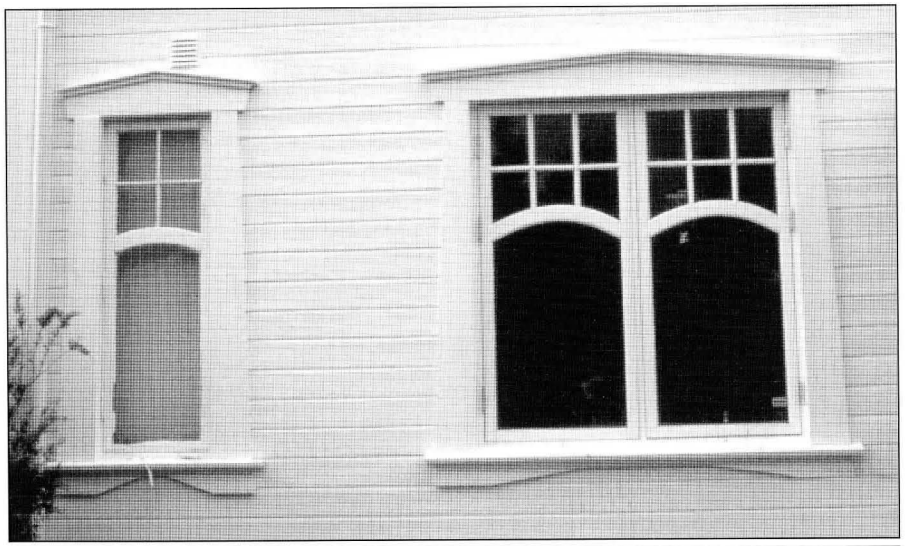

Onsdag 6. oktober kl 1900 er SMIA på Gaustad åpen

Her kan du være med på demonstrasjon av gamle tradisjonsrike matretter som:

Rømmegrøt
Vassgraut
Blodpudding
Blodklubb
Blodpannekaker

Du får selvsagt smaksprøver og oppskrifter på rettene

Påmelding innen 27. september til
Vigdis Smedsrud
tlf 22 14 27 46

OBS
Begrenset antall deltakere – 25 stykker
så først til mølla osv

Velkommen

HUSMANNSPLASSEN HAGAN

Anne-Wenche Ore,
leder av Vinderen Historielag

Vinderen Historielag har i sitt arbeid lagt stor vekt på å ta vare på alle kulturminner i bydelen. Historielaget har således lagt ned et betydelig arbeid med restaurering av den gamle smia på Gaustad Sykehus. Likeledes har Historielaget vært en pådriver for å redde husmannsplassen Holtet (på hjørnet av Dalsveien/Dagaliveien) som var truet av blokkbebyggelse.

Nå står bydelen overfor et stort utbyggingsprosjekt som vil ødelegge et meget verdifullt kulturminne dersom prosjektet tas til følge. Det gjelder husmannsplassen Hagan (Holmenkollveien 61 C). Her dreier det seg ikke om ødeleggelse av selve plassbygningene, men om en sterk forringelse av det miljø Hagan befinner seg i. Planen for utbygging av nabotomten går ut på å oppføre ni fem etasjes blokker med 15 meter avstand. Noen av blokkene vil stenge Hagan fullstendig inne bak en 15 meter høy mur.

Hagan er en av de få gjenværende husmannsplasser i Aker (både Vestre og Østre Aker), om ikke den eneste, hvor hele plassen (ikke bare våningshuset) er bevart. Miljøet består av selve plasshuset, dvs. boligen, driftsbygningen med stall i den ene ende, stallkarens bolig og en liten paviljong. Det antas at plassen er fra omkring 1720. Haven er til dels hellelagt fra gammelt av. Det sier seg selv at dette er et unikt miljø.

Husmannsplassen lå under Holmen, en av Akers eldste gårder. I 1820 ble gården delt i Vestre og Østre Holmen. Hagan tilhørte Vestre Holmen. Maleren Henrik Backer kjøpte plassen omkring 1905, og Hagan ble hans hjem etter store utbedringer og restaureringer. Da Backer døde i 1948, ble saltstenen fra plassen satt opp som gravstøtte på hans gravsted som i dag befinner seg på Ris kirkegård.

Hagan står oppført på Byantikvarens gule liste som et kulturminne med betydelig bevaringsverdi. Oppføring på den gule liste gir dessverre i seg selv ingen juridisk vernestatus. I byggesaker må imidlertid Plan- og bygningsetaten innhente Byantikvarens vurdering før vedtak fattes. Saker som omfatter slike eiendommer, behandles først og fremst med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 74,2 ("skjønnhetsparagrafen"), hvor det bl.a. heter:

"Kommunen skal se til at ethvert arbeid som omfattes av loven, blir planlagt og utført slik at det etter kommunens skjønn tilfredsstiller rimelige skjønnhetshensyn både i seg selv og i forhold til omgivelsene (min understrekning). *Tiltak etter denne lov skal ha en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser."*

I det hele tatt legger den nye plan- og bygningslov som trådte i kraft for to år siden, stor vekt på de estetiske forhold. I sin orientering om den nye loven skriver Plan- og bygningsetaten bl.a. om nye

anlegg: *"Utformingen skal også avspeile hva tiltaket skal brukes til, og likeverdig, utformes med respekt for omgivelsene totalt sett; både natur, kultivert landskap og bebyggelse."* (Min understrekning.)

I tråd med dette har derfor Vinderen Historielag tilskrevet Plan- og bygningsetaten, med gjenpart til Byantikvaren og Bydel Vinderen og uttalt at det fremlagte prosjekt bryter fullstendig med lovens intensjoner. Det er i det hele tatt utrolig at et slikt prosjekt kan fremlegges. Det er fullstendig ute av takt med den miljøbevissthet som i dag med rette har høy prioritet i vårt samfunn. Det vil heller ikke hjelpe om den foreslåtte etasjehøyde eller antall blokker reduseres. Den opprinnelige regulering med småhusbebyggelse må opprettholdes. Slik bebyggelse vil på en naturlig måte gli inn i miljøet.

Vinderen Historielag vil følge sakens utvikling nøye. Den vil bli en prøvesak på om myndighetene mener alvor med sine så ofte gjentatte uttalelser om at hensyn til miljøet skal gis høyeste prioritet.

Husmannsplassen Hagan
Foto: Arild Holland

BRANNEN PÅ VOKSENKOLLEN SANATORIUM

AV ARILD HOLLAND

Vinderen Historielags medlemsblad nr. 4/98 inneholdt Tidens Tegns referat fra brannen på Voksenkollen Sanatorium 13. mars 1919. Avisen var mest opptatt av den manglende brannberedskap i Holmenkollen og Voksenåsen. Sanatoriet brant ned til grunnen. Det var først for få år siden at Den norske lægeforenings konferansesenter Soria Moria ble reist etter at tomten hadde ligget brakk i omkring 70 år. Det som ikke er så kjent, er at brannen fikk to etterspill med 20-25 års mellomrom.

Som vanlig ble brannetterforskning satt i gang umiddelbart, og noe av det første man undersøkte, var det elektriske anlegg. I slutten av mai 1919 avga to sakkyndige sin rapport som konkluderte med at brannen ikke skyldtes kortslutning. Hva kunne så årsaken være?

I begynnelsen av juni 1919 kom bomben. En kjent forfatterinne av barne- og ungdomsbøker var kommet i søkelyset. Allerede kort tid etter brannen (i begynnelsen av april) hadde Aker reist siktelse mot forfatterinnen - gift med en brite - som i lengre tid hadde bodd på sanatoriet. Det heter i avisene: "Hun hadde en tid før branden assureret sine smykker for et meget høit beløp og opplyste, at de gik tapt. Politiet mente imidlertid, at fruen ikke eiet smykker til en saa høi værdi, som assurancen beløp sig til og reiste derfor sigtelse mot hende for forsøk paa assurancesvik." Av saksdokumentene fremgår at politiet anså det brakt på det rene at siktede hos forsikringsselskapet hadde gjort fordring på erstatning for gjenstander som enten ikke hadde eksistert eller iallfall ikke befant seg på Voksenkollen under brannen. Etter ransakning på siktedes landsted fant politiet at gjenstander som befant seg der, var blant dem som siktede hadde oppgitt som tapt under brannen.

Den 3. juni ble siktelsen utvidet til også å omfatte ildspåsettelse.

Oppslagene i Kristiania-avisene var så omfattende at 5. juni fant hennes forsvarer det nødvendig gjennom avisene å "nedlegge den skarpeste protest". Advokaten forbeholdt seg "at gjøre ansvar mot vedkommende gjeldende". Advokaten hevdet i en lengre prosedyre at det ikke fantes det ringeste bevis for at hun var skyld i brannen. Innlegget ble avsluttet med en kraftsalve: "[Jeg] finder det i høieste grad beklagelig at en person, hvis rygte i enhver henseende har været uplettet, skal være udsat for en saadan omtale i dagspressen (...) [Det må sørges] for at der sættes en effektiv stopper for saadan trafik."

I et nytt innlegg i pressen dagen etter hevder advokaten at det var nærliggende å anta at ilden skyldtes selvantennelse i torvstrø på loftet. Slik selvantennelse hadde funnet sted året i forveien, men uten at det ble storbrann.

Sistnevnte innlegg ble møtt med skarp reaksjon. En tidligere oppnevnt sakkyndig uttaler i et avisinnlegg 10. juni 1919 at han finner det eiendommelig at forsvareren fremkommer med en slik

uttalelse uten først å ha undersøkt om det fremdeles var lagret torvstrø på loftet. Innlegget konkluderer med at det er utelukket at selvantennelse i torvstrø kan ha vært brannårsaken.

Noen dager senere kom det frem at man i Kragerø var forferdet over siktelsen mot forfatterinnen som hadde drevet stor velgjørenhet i byen. Det var utenkelig at hun skulle ha gjort de forbrytelser hun er tiltalt for. Hvis hun finnes skyldig, "maa hun have handlet i utilregnelig tilstand".

Et firma forsøkte å slå mynt på brannen: "Det er visstnok ikke første gang at slik kriminell skjødesløs isolation [torvstrø] har vært aarsak til brande", og tilbyr sine egne isolasjonsmaterialer.

I en notis 2. august heter det at etterforskningen fortsetter både i Kristiania og utenbys. Fra Canada var det kommet opplysninger om en brann som for en tid tilbake oppsto i British Columbia på et sted hvor siktede og hennes mann hadde oppholdt seg. Ny forsvarer var blitt oppnevnt. Etter dette ble det stille om saken i avisene.

Politiet fortsatte imidlertid sitt arbeid. Det var tatt kontakt med Scotland Yard i London om ekteparets formuesforhold i Storbritannia. Kontakt ble tatt med kanadiske myndigheter om siktedes opphold i British Columbia og den brann som hadde oppstått på det sted hun bodde. Alt dette tok tid, og undersøkelsene pågikk utover i 1920 og 1921. Saken kom til avslutning 13. mai 1921 ved at statsadvokaten i Oslo oversendte saken til Aker politikammer til henleggelse.

Statsadvokaten uttaler at det under etterforskningen ikke er lykkes å bringe klarhet i brannens årsak. "Det er flere momenter som synes at tyde paa at den er paasat, men hvem som i tilfælde har gjort dette, derom savner man en hver

Postkort med Voksenkollen Sanatorium. Fra Ulvestad: Holmenkollen på postkort

nærmere oplysning." Med hensyn til siktelsen om forsikringssvindel bemerker statsadvokaten "at saken i mange henseender synes ham besynderlig - og at der foreligger forhold som er egnet til at vække mistanke mot hende for assurancesvig. Imidlertid foreligger der paa den anden side forklaringer fra en række vidner som alle prover at ha set de fleste av de forsikrede gjenstande i fruens besiddelse paa Voksenkollen nogen tid før branden, og der er intet oplyst om at gjenstandene skulde være bragt derfra før branden (...) Forfølgningen mot hende er derfor indstillet efter bevisets stilling."

Den 28. juni 1921 ber forfatterinnen om erstatning for advokatutgifter og hotellopphold i Kristiania. Den 21. juli ble det avsagt kjennelse, hvoretter forfatterinnen ble tilkjent "erstatning for havte utgifter til forsvar av den mot hende reiste efterforskning (...) kr. 5.800".

Dette ble imidlertid ikke slutten. Ett og et halv år senere - 5. januar 1923 - sender forsikringsselskapet sender ut en pressemelding som følge av at det i pressen var kommet frem at forfatterinnen ikke hadde fått noen erstatning av brannforsikringsselskapene. Det heter bl.a. i pressemeldingen som er ganske sterk i sin form:

[Man skulle] "tro at det er fremkommet oplysninger utover de som forelaa for paatalemyndigheten da denne i mai 1921 besluttet at indstille straffeforfølgningen paa grund av bevisets stilling. Saa er imidlertid ikke tilfældet. Nøiagtig det samme materiale stod til disposition for de interesserte selskaper da disse den 15. juli 1921 meddelte [forfatterinnens] befuldmægtige at man ikke gjennem det foreliggende materiale fandt tilstedeværelsen og værdien av de forsikrede gjenstande godtgjort eller sandsynliggjort paa tilstrækkelig maate. Man fandt derfor ikke at kunde anerkjende det fremsatte erstatningskrav og erklærte sig uforpligtet til at betale nogen erstatning. Dette avslag efterfulgtes ikke av noget fornyet krav og da forældelsesfristen er 6 maaneder, har selskapernes forpliktelser bortfaldt allerede den 15. januar 1922, altsaa for et aar siden. Aker politi er i sin tid underrettet om at erstatningen blev nægtet, men forøvrig har man fundet det rigtigst og mest hensynsfuldt ikke at gi offentligheten nogen meddelelse herom."

"Her lukter svidd"

20 år senere - i 1943 - blir det utgitt en roman med titelen "Her lukter svidd..." av Karl Spanser (pseudonym). Forfatteren hadde i første halvdel av 1940-årene utgitt kriminalromaner med bakgrunn i Oslo-politiets kamp mot kriminaliteten. I bokens forord uttaler forfatteren at av alle forbrytelser er brannstiftelser og assuransesvik de som skaffer politiet det største arbeid. Hvis brannstifteren lykkes, blir som regel alle spor utslettet, og det gjør det vanskelig å bygge opp bevis. "Man kan komme nær, man kan ha sterke indisier, men det avgjørende, det fellende bevis mangler." Etterforskningen i den her omhandlede sak "ga et negativt resultat og var for så vidt typisk for vanskelighetene ved å skaffe bevis".

Karl Spanser var forhenværende politimann og identisk med den politimann (i boken kalt Enger) som hadde hovedansvaret for etterforskningen av

brannen på Voksenkollen Sanatorium (i boken kalt Solborg). Selv om "alle navn i boka er fingerte", er det ikke tvil om at boken dreier seg om sanatoriebrannen. Endog datoen for brannen - 13. mars 1919 - er den samme. I boken redegjøres det for etterforskningen i Norge, Storbritannia og Canada, bl.a. om branner på

steder hvor forfatterinnen hadde bodd.

Etterforskeren (Enger) fikk på et tidlig tidspunkt mistanke til en av hotellgjestene - en norsk forfatterinne (i boken kalt Mrs. Cumberley) - gift med en brite av en familie med en stamtavle som gikk mange hundre år tilbake. Mrs. Cumberley hadde utvist en merkelig opptreden både før og etter brannen. Assuransesummen var meget høy. De forsikrede kostbarheter - smykker, sølv- og gullsaker, malerier, kobberstikk, kostbare bøker osv. - lå lagret på hotellets loft i "løst tilspikrede kasser". Mrs. Cumberley ble siktet for forsikringssvindel.

Det interessante ved Mrs. Cumberley var hennes smykkefremvisninger. Hun holdt små selskaper på sitt rom hvor hun viste frem sine samlinger av smykker i gull og sølv, perler, diamanter osv. Hun fikk følgelig ord på seg for å eie en både vakker og kostbar smykkesamling. Smykkene var imidlertid ikke hennes, men utlånt fra juvelerer, ikke bare i Kristiania, men endog fra Stockholm. Utlånene skjedde under foregivende at hun var interessert i kjøp. De som hadde vært gjester i hennes selskaper, kunne fortelle om kostbarhetene, hvilket ble samtaleemne over hele hotellet. På dette grunnlag kunne gjestene senere bevitne at hun hadde smykker til store verdier. Det gjenstår å fortelle at smykkene ble levert tilbake etter fremvisningene.

Etterforskningen stoppet ikke med dette. Ifølge forfatteren økte mistanken mot forfatterinnen, og ikke bare på grunn av den skjødesløse oppbevaring. I ruinene fant man ingen rester av kostbarhetene - ikke en gang rester av smeltede gull- og sølvsaker. Siktelsen ble utvidet til også å omfatte mordbrann.

Undersøkelser i London viste at ekteparet Cumberley ikke hadde inntekter eller formue i Storbritannia. De påstått kostbare arvesaker viste seg å være nærmest oppspinn. Paret levet på en altfor stor fot. Da Solborg brente, skyldte paret omkring kr. 200.000 til forskjellige kreditorer som flere ganger hadde purret på betaling.

Etterforskningen viste at Mrs. Cumberley hadde opplevet brann flere ganger. Første gang var da hun som ung bodde på et pensjonat utenfor Oslo. Hun hadde hatt en kuffert stående på pensjonatets loft, da det en dag tok fyr. Kufferten med innhold av bl.a. gullsmykker, sølvtøy osv. brant opp. Likheten med Solborg-brannen var slående: "En ganske innholdsrik kuffert, (...) og en underlig måte å oppbevare slike kostbare ting på - i en ulåst kuffert på et loftsrom, som alle og enhver av pensjonatets gjester og betjening hadde adgang til!" Brannen var påsatt. Mrs. Cumberley fikk utbetalt assuransesummen.

Flere år senere hadde det vært brann i Mrs. Cumberleys brors hus utenfor Oslo, og hvor ekteparet Cumberley hadde lagret en del gjenstander. Huset brant ned til grunnen med innbo og kostbarheter. Gjenstandene var assurert få dager i forveien. Forsikringssummen ble utbetalt.

Gjennom Scotland Yard fikk Kriminalpolitiet melding om at ekteparet Cumberley også hadde bodd i British Columbia, Canada. Ekteparets hus brant ned til grunnen, og høyt assurerte verdisaker strøk med. Et stort assuransebeløp ble utbetalt.

Etterforsker Enger ble sendt til London og British Columbia for å foreta

åstedsbefaring. Undersøkelsene viste påfallende likhet med brannene i Norge. Heller ikke i British Columbia ble det funnet smykkerester i brannruinene.

Enger foreslo på et tidlig tidspunkt at Mrs. Cumberley skulle fengsles for å sikre bevisene. Fengsling ble imidlertid avslått av politimesteren, fordi han mente politiet ikke hadde tilstrekkelig grunnlag for å gå til et så drastisk skritt. Retten avsa imidlertid ransakningsbeslutning på det hotellrom i Kristiania hvor Mrs. Cumberley befant seg. Ransakningen avslørte at damen var narkoman (opium), og man fant sølvsaker som senere undersøkelser viste ikke hadde den alder og verdi som Mrs. Cumberley hadde påstått.

Ifølge forfatteren førte etterforskningen i Norge, Storbritannia og Canada til at politiet like før julen 1919 begjærte fengslingskjennelse avsagt over Mrs. Cumberley. Retten samtykket. Litt senere ble Mrs. Cumberley likevel løslatt mot daglig meldeplikt. Etter noen dager meldte hun seg ikke. Hun var reist til Wien.

Som nevnt ovenfor ble saken henlagt etter bevisets stilling. Å få Mrs. Cumberley dømt for mordbrann ble ansett som håpløst. Man hadde intet som kunne betegnes som bevis. Når det gjelder forsikringssvindel, stod man noe sterkere. Omhyggelig graving i ruinene hadde ikke ført til funn av noe som helst. Etterforskningen hadde vist at hennes påståtte kostbarheter og annen formue var nærmest fri diktning. Hun var ikke formuende, men tvert om sterkt forgjeldet. Men flere "respektable og troverdige mennesker (...) vil være villig til å avlegge ed på at de har sett henne i besittelse av mange smykker og kostbarheter." Det var grunnlag for tvil, og - som forfatteren sier innledningsvis i boken: Man hadde "sterke indisier, men det (...) fellende bevis mangler". Forsikringsselskapet nektet imidlertid å utbetale forsikringssummen, og det kom intet krav fra Mrs. Cumberley.

Forfatteren avslutter boken slik: "Det siste Enger hørte om Mrs. Cumberley, var en meddelelse i en fransk avis om at hun på toget fra Paris til Calais var blitt bestjålet for et perlekjede til en verdi av 200.000 francs. (...) Heldigvis var det kostbare smykket forsikret."

* * *

Hva skal vi så tro i ettertid? Indisiene om forsikringsvindel var ut fra bokena fremstilling sterke, og kravet om å få forsikringsbeløpet utbetalt ble ikke opprettholdt. På den annen side: så lenge intet er bevist og dom er falt, er en siktet uskyldig. Man skal heller ikke se bort fra at boken kanskje er skrevet av en etterforsker som var overbevist om siktedes skyld, men som har manglet det avgjørende skritt for fellelse, og derfor har skrevet i frustrasjon.

Kilder:

Tidens Tegn: Mars 1919 - mars 1920, mai - juni 1921 samt januar 1923.

Aftenposten: Mars - desember 1919, mai - juni 1921 og januar 1923.

Statsarkivet - justisprotokoll nr. 45 A.

Karl Spanser: "Her lukter svidd---". Forlagshuset, Oslo 1943.

KORKETREKKERLØPENE I 1930 - ÅRENE

AV ØISTEIN BERTHEAU

Korketrekkerløpet 1930

14. juni 1930 sto Norsk Motor Klubb - og NMK alene - for Korketrekkerløpet. Motorsyklene var hovedsaken, men det ble også konkurrert i flere klasser for biler:

- Klasse K - sportsbiler under 1500 cm^3
- Klasse L - biler over 1500 cm^3
- Racerklasse over 1500 cm^3

Merkelig nok er Cai Jensens Bugatti Brescia som har et sylindervolum like under 1,5 liter, plassert i standardklassen over 1500 cm^3. Man må ha vært i tvil om dette egentlig var en sportsbil, var det ikke en racerbil? Men volumet var uomtvistelig. Resultatet ble altså et pussig kompromiss - lite heldig for Jensen. Hadde bilen startet i den lille sportsvognsklassen, ville den ha fått klasseseier.

For så vidt gjelder bilklassene hadde Norsk Motorblad dette å si:

"Straalende sol- og stekende varmt. Opover Korketrekkeren strever og svetter en stadig strøm av mennesker. Det er lørdag - men idag er det hverken Nordmarka eller landet det gjelder. NMK har bakkeløp. Har man ikke blitt lovet rekord- og nervepirrende kjøring. Og strømmen svetter sig stadig høiere op. Mange tanker leker med ønsket om å ha en liten ekstra påhenger som kan skyte en op på et par minutter. Mennesket burde nesten være født med en slik liten motor. Nå vel, - det er S´en de fleste søker til. Her venter man sig toppunktet av alle prestasjoner. Her er fotografer, presse, læge, dommere placert, og langs siden, godt gjemt bak brettene, tettpakkede tribuner. Fremmøtet var slettes ikke så værst; men det spørs om ikke et løp som dette bør avholdes engang midt i uken. (?) Så kom bilene. Eugen Bjørnstad, Fiat innledet løpet, langsomt, men sikkert. Nils Romnes så ut til å ha bedre fart på "vogna" bakover enn forover. Da han nesten hadde nådd S´en sa det stopp og han foretok under publikums jubel en hurtig, men flott retrett. Cederwall-Larsens Austin går pent og tok bakken sikkert. Cai Jensen fikk ikke riktig fres på motoren, men kjørte ellers bra. Leif Mathiesen på den store Graham Paige er fin fin, sikker og stø. Man merker at det er en erfaren kar bak rattet der. Robert Hesselberg-Meyer står i en klasse for sig. Flott kjøring og fin teknikk i svingene, men allikevel, vi synes nok tiden kunne vært bedre.

Så kommer sistemann, Isberg. Veddemålene går unna. Efterat Hesselberg-Meyers tid 2.23.3 er kommet, holder de fleste på at han ikke når lenger ned enn 2.15 eller i beste fall 2.11. Enkelte holder og på 2.07 eller 2.08. Spenningen er stor. Nede i bakken hører vi de karakteristiske Bugatti hvin. Der er´n! roper samtlige på tribunene, og nede i bakken kommer "Blåen" (Isberg selv kaller den "harven") logrende opover med en utrolig fart. Han hviner inn i S´en så småstein spruter, slår et tak bort i brettet der hvor Sande gjorde sitt elegante hopp, spretter ut igjen som en ball. Spinn mere småstein - og borte

er´n. Knallende fin kjøring! Litt efter kommer resultatet. Åndeløs spenning. 2.07.9 ny rekord. Jubel. Gratulerer Isberg!

Neste øieblikk er bakken full av folk, og strømmen går opover. Man vil se og prate med deltagerne, - eller kanskje det er tørsten som skal slukkes. - Vi tror det var en heldig dag for restauranten på Frognerseteren."

Resultater

Sport. Klasse K, inntil 1500 cm³

1. Reidar Rønning, Amilcar	2.52.1
2. Eug. Bjørnstad, Fiat	2.54.3
3. Nic. Lunde, Lea Francis	2.58.0
4. E. Cederwall-Larsen, Austin 7	3.12.2

Klasse L, over 1500 cm³

1. Leif Mathieson, Graham Paige	2.37.2
2. Håkon Gjems, Graham Paige	2.42.6
3. Cai Jensen, Bugatti	2.43.1

Racer. Klasse inntil 1500 cm³

1. R Hessel-Meyer, Amilcar	2.23.3

Klasse L, racer over 1500 cm³

1. J.E. Isberg, Bugatti (ny rekord)	2.07.9

Norges store bakkeløp KNA - NAF - NMK - alliansen 1931

I 1931 opptrer noe helt nytt på arrangørsiden: som innbydere sto de tre motororganisasjonene Kongelig Norsk Automobil Klub, Norges Automobil Forbund og Norsk Motor Klubb. Dette ble av noen betegnet som en "allianse" og er naturligvis opptakten til dannelsen av Bilsportsnevnden i 1932. I Korketrekkeren sto Oslo-avdelingen av NMK for selve

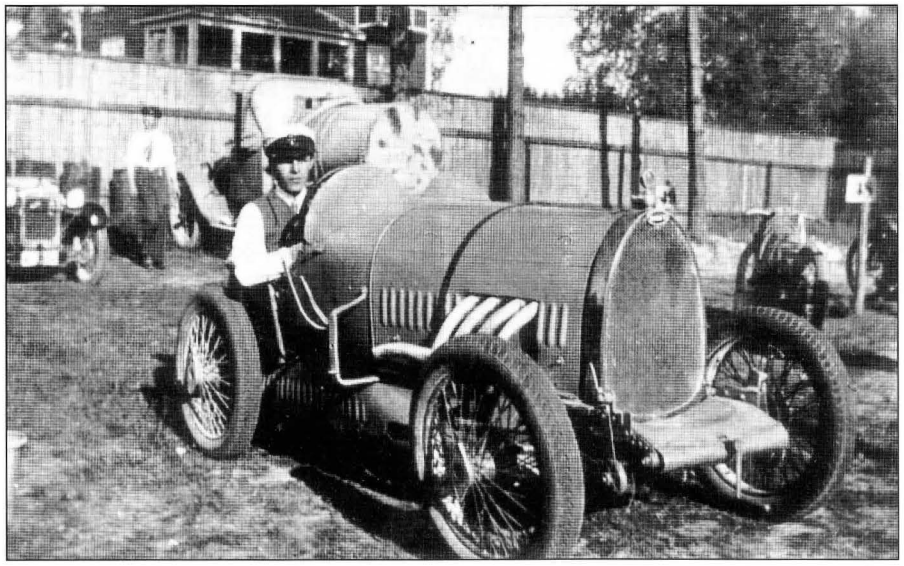

Cai Jensen (sønnene heter Jerner), en ivrig deltaker i Korketrekkerløpet, men her avbildet på annen bane. Bugatti "Brescia" fra 1924 og effektiv som konkurransebil i hele 10 år. Det sier litt om at sporten ikke tiltrakk seg de rikeste.
Foto: Øistein Bertheau

arrangementet, og det hadde lyktes å få holde løpet på en søndag. Det ble da også publikumsrekord.

Men - såvel Motorlivs som i Norsk Motorblads referater blir bilklassene meget kort omtalt. Motorsyklene vies meget større plass, og her viser resultatlisten sterk svensk dominans.

I bilklassene trekkes oppmerksomheten mot Isberg, Eugen Bjørnstad og Cai Jensen. Både Isberg og Jensen startet i to klasser og vant hver én 1. premie og én 2. premie. Mer upåaktet løp hen at et par opptrimmede Ford A-modeller gjorde det så godt. Det var bare de to fullblods Bugatti Grand Prix-bilene som fikk bedre tid.

Resultater

Sportsvogner under 1100 cm³

1. Olav Pauss, Amilcar	2.47.2

Sportsvogner 1100-2000 cm³

1. Cai Jensen, Bugatti Brescia	2.26.0
2. J.E. Isberg, Bugatti T. 30	2.34.0
3. Gunnar Berg, Fiat	3.08.6

Sportsvogner, 2000-3000 cm³

1. Albert Hovde, Marmon	2.35.0

Sportsvogner, 3000-4000 cm³

1. Eugen Bjørnstad, Fiat 525 S	2.29.6
2. Ole Finstad, Ford Mod. A	3.34.0
3. G. Andersen, Ford Mod. A	2.49.8

Racerbiler inntil 2000 cm³

1. E. Bjørnstad, Bugatti T 35 C	2.08.0
1. J.S.Isberg, Bugatti T 35 C	2.08.0
3. E. Cederwall-Larsen, Amilcar	2.39.0

"Specialvogner"

1. Arnold Larsson Sv. Ford Spcl.	2.21.2
2. Cai Jensen, Ford A. Spcl	2.22.0
3. Ole Finstad, Ford A. Spcl	2.23.3
4. Gunnar Lamb, Sv. Chevrolet	2.38.0

Hvis vi ser bort fra de to Bugatti T 35 C, er de raskeste bilene uansett klasse:

1. Arnold Larsson, Sv, Ford	2.21.2
2. Cai Jensen, Ford A Spcl	2.22.0
3. Ole Finstad, Ford A. Spcl	2.23.3
4. Cai Jensen, Bugatti	2.26.0

Motorløp i Korketrekkeren 1932

Korketrekkerløpet er så desidert ikke lenger hva det var. Det er vanskelig å finne ut av Motorliv om det hadde vært noe løp i 1932. En stund trodde vi at de dårlige tidene hadde medført at det ikke ble holdt noe bakkeløp i 1932. Det er jo et faktum at dette året var det verste i økonomisk henseende under depresjonstiden i 1930-årene. Men i en liten notis i Motorliv står det:

" Men før Norgesløpet (KNA´s store orienteringsløp) hadde NMK fått igjennom et bakkeløp i vår felles venn "Korketrekkeren", som endelig efter (meget) frem og tilbake ble lyst ut mot at gjentagelse aldri må finne sted. (Hva slags vanskeligheter og/eller skandaler dette henspiller på, er det for oss i dag ikke lett å forstå!) Dessverre var det ikke mange som fulgte det fristende tilbud 24. juni. Bare 2000 mennesker var tilstede og en kan selv tenke seg motsetningen til den levende interesse i Sverige, når vi i forrige nummer av Motorliv leser at løpet på Fryksdalshøiden samlet over 10000 mennesker.

Alt lå til rette for et strålende stevne.

Brillefint vær (slik) som badende på Bygdønes ønsker å ha det, svenske deltagere av eliteklasse kom hit (det gjelder motor syklistene) og selveste Eugen Bjørnstad, den nordiske mester, var tilstede. Isberg hadde fått vanskeligheter med kompressoren og måtte holde seg borte fra løpet."

Så følger et kort referat fra motorsyklistenes løp og om bilklassene bare én setning. Den går ut på at Bjørnstad var suveren og nå kan plassere en ny bakkerekord inn i rekken av alle de han har fra før.

Resultater
Sport:

1. Cai Jensen, Bugatti Brescia	2.33.6
2. Paal Berge, Ford	2.38.3

Racer:

1. Eugen Bjørnstad, Bugatti T35C	2.07.0

Dette ble den beste kjøretid opp bakken og er stående bakkerekord den dag i dag!

Nordisk mesterskap på motorsykkel 1933

NMK arrangerte i 1933 det nordiske mesterskap på motorsykkel. Dette besto av et baneløp på Bjerke travbane og et bakkeløp i Korketrekkeren. Under omtalen av Bjerkeløpet kan vi lese disse nedslående betraktninger om racerbilene i Norge:

"Tilslutt blev vi forevist det norske racerbilmateriell som for tiden er i kjørbar stand, nemlig foruten Eugen Bjørnstads racer også tre andre Bugattivogner, som dog i programmet ikke gjør krav på å kalles mer enn sportsvogner - det svarte de da også til på banen i sammenligning med Bjørnstads. - Hans vogn brukte nemlig samme tid på 5 som de andre på 4 runder. Tid 3.30.5 eller nogen sekunder dårligere enn rekorden (3.26.8), som er Isbergs."

Av de tre Bugatti-bilene er to i hvert fall Lührs Type 30 og Jensens Brescia, den tredje sannsynligvis Hesselberg-Meyers tidligere T 38.

Når det gjelder de få bilene som deltok i bakkeløpet, har Norsk Motorblad heller ikke stort å fortelle:

Eugen Bjørnstad skrev søndag den 26. februar sitt navn inn blandt de fremste innenfor nordisk motorsport. I løpet på Rämen kjørte han djervt og sikkert inn på annenplassen, en bedrift som ikke bare kaster glans over hans land og hans navn, men som utvilsomt vil virke som en sterk appell i arbeidet for å få istand et norsk Grand Prix løp.

I 1933 hadde Eugen Bjørnstad ikke noen Bugatti, men en noe mer moderne Alfa Romeo. Bjørnstad er den eneste nordmann som har vunnet et Grand Prix-løp (det polske , i Lvov, datidens Formel 1). Fra boka

"Tilslutt kjørte de samme biler som deltok på Bjerke. Forskjellen på Bjørnstad og de andre gjorde sig også nu sterkt gjeldende, dog mest nedenfor S´en - også med hensyn til ekshaustlarmen da, naturligvis."

Resultater
Sport Klasse til og med 3000 cm³

1. C. F. Lühr, Norge, Bugatti	2.32.0
2. Cai Jensen, Norge, Bugatti	2.37.0

Racer:

1. E. Bjørnstad, Norge, Bugatti	2.08.2

Riktignok kan vi i Motorliv lese at løpet antagelig var det største i norsk motorsports historie hva angikk publikumstilstrømning, mellom 15 og 20 000 tilskuere. Men disse må altså nesten utelukkende ha kommet for å se på motorsyklene!

Nei, de gyldne dager med rikholdige bilklasser i Korketrekkeren var forbi. Disse Bugattiene som deltok, begynte jo også å bli ganske lange i tennene. Merkelig er det at arrangøren ikke har fått tak i noen Ford´er. Meget raske A-Ford´er har vi jo sett at norsk bilsportmiljø nå hadde, selv om V-8 Ford´ene foreløpig bare så vidt hadde vist seg.

En forklaring på at det var så liten deltakelse i bilklassen og på den pessimisme som rådet - bortsett fra de dårlige tidene - kan være den ulykken som skjedde under det svenske sommer-Grand-Prix-løpet på Vram tidlig i 1933. Kort etter start og i en høyrekurve klarte den svenske fører Dahlin ikke å holde sin tunge Mercedes-Benz SSK på veien. Vognen skar ut med en fart på nærmere 130 km/t, tørnet mot en telefonstolpe, ble kastet inn på veien og ble stående på tvers. I neste sekund kommer Bennström med sin Ford A Spcl i full fart og kjører like inn i den havarerte Mercedes-Benz med den følge at bensintanken sprang lekk og eksploderte. I kollisjonsøyeblikket ble Dahlins mekaniker Laffrenz, en kjent Stockholmsbilist, kastet ut av bilen, Han havnet midt på veien, men ikke værre skadet enn at han noe fortumlet forsøkte å reise seg for å løpe til side. I

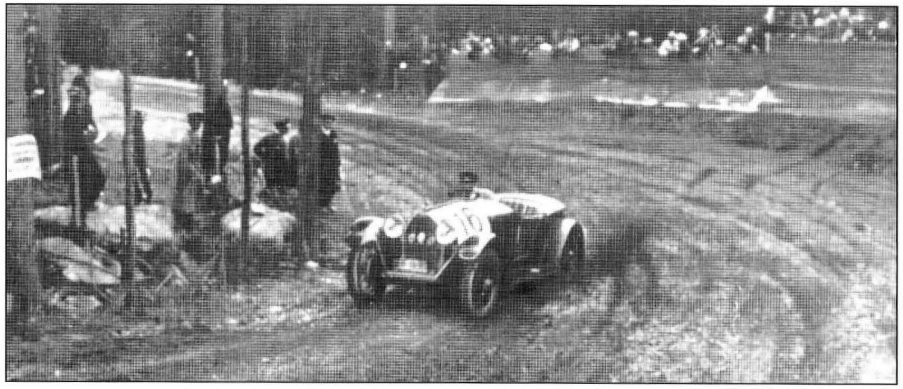

Carl Fredrik Lühr i Bugatti Type 30 (1923-modell) opp Korketrekkeren gjennom S-en i et effektivt innerspor. Type 30 er åttesylindret og ikke egentlig noen racerbil, men en typisk sportsvogn. Bilen havnet i Bardufoss, men kom etter hvert til Sverige. Her har den forgjeves avventet en høyst påkrevd restaurering.

samme sekund kommer i forferdelig fart ikke mindre enn fem av de øvrige vogner i samlet klynge, Chiron, Widengren, finnen Wallenius og to svensker. Bremsene hugger i, men for sent. I neste sekund kjørte samtlige fem biler med et fryktelig brak inn i de to havaristene. Laffrenz ble kastet overende og drept i samme nå, og før noen forsto hva som egentlig hadde foregått, lå alle syv biler som en fantastisk vrakhaug inne i en have. Førere og mekanikere kunne nå kravle frem, skitne og forrevne, men tilsynelatende uten alvorlig skade.

To mann lå imidlertid igjen. Det var Olle Bennström som var kastet ut av sin brennende bil og lå bevisstløs under et tre. En annen Ford-kjører, Forsberg, var også bevisstløs og begge ble straks kjørt til feltlasarettet i Billeholm. Wallenius var også såret og måtte bringes til sykehuset. Imens hadde brannen i Bennströms bil utviklet seg voldsomt. Flammene slo opp omkring den og før brannvesenet hadde fått slukket, hadde ilden også antent et stort våningshus av tre, som den brennende bilen var havnet ved. I løpet av få minutter var hele huset overtent, uthusbygningen tok også fyr og etter en time var hele bondegården bare en rykende ruinhop.

Ulykken gjorde et dypt inntrykk i Sverige, og annet sted. Det ble alvorlig diskutert om bilracenes tid nå burde være forbi.

Det vellykkede motorstevne i Korketrekkeren 1934

I 1934 finner vi fortsatt NMK som arrangør av et bakkeløp i Korketrekkeren med deltakelse av noen få biler, som anhang til motorsyklene, Som de andre løpene i NMK-regi fant dette sted om sommeren, mens KNA i sin tid holdt løpet nokså sent om høsten.

Ifølge Motorliv begynte det slik: "Løpet blev åpnet av løitnant Bjørneby som med sin Auto-Giro lavet det reneste forlengs og baklengs Korketrekkerløp i tretoppene, hvorpå den gamle, velkjente racerkjører R. Hesselberg-Meyer med sin hyperstrømlinjeformede Airflow-Chrysler, gjenopfrisket gamle minner i S-en hakk i hæl fulgt av en fornøielig oljereklame.

Hermed var forhåndsunderholdningen ferdig, og man kunde omsider høre den første velkjente og for motorfolket så liflige exhaustmusikk langt nede i bakken."

Det kan tilføyes for de uopplyste at auto-giroen var en mellomting mellom et fly og et helikopter, uten motordrift av roterende vingene (det virket det også!) En annen kommentar er at Hesselberg-Meyer var direktør for firmaet som importerte nettopp Chrysler (og Plymouth, samt monterte disse på fabrikken ved Kambo).

Når det gjelder selve løpet, fortsetter Motorliv med en nostalgisk tone:

"NMK hadde umiddelbart før stevnet trommet sammen ikke mindre enn 5 standardbiler og man fikk plutselig på slutten av stevnet følelsen av å være med på KNAs gamle gode billøp i Korken - efter forlydende vil NMK neste gang forsøke å få med flest mulig standardvogner, en nyhet som uten tvil vil bli mottatt med stor glede av mange bileiere. Men burde ikke KNA også være med og forsøke å gjenoppfriske interessen for de gamle populære bakkeløp for biler?

Per Bergan på Austin, løpets minste vogn, leverte et friskt og sikkert løp, og tiden, 2.35, var overraskende god i denne klasse.

De to debutanter i den større klasse, Engelhardt Løchen og Haakon Winger, opnådde begge ganske gode tider og leverte en forbløffende sikker kjøreteknikk i S-svingen.

Dagens store oplevelse var uten tvil duellen mellem Isberg og Hovde. Hovde (som nå eide Bjørnstads tidligere T 35 C og hadde lakkert den rød) skulde jo forsøke sig på Bjørnstads bakkerekord og Isberg fikk i siste liten anledning til å delta med "Blåen" - efter sigende for siste gang.

Med all honnør for Hovdes tid - den rekorden er ikke god å ta - var nu allikevel Isbergs bomsikre kjøring en oplevelse som hensatte publikum i en ekstase av henrykkelse. En manglende splint i armen til forgasserne (slik at forbindelsen mellom gasspedalen og forgasserne var blitt brutt) spolerte imidlertid Jon Erics oplagte chanse på en seier, og man måtte nøie sig med Hovdes tid i racerklassen."

Ifølge Norsk Motorblad praktiserte Hovde en kjøreteknikk kalt "typisk tredoblet broadsiding", og enhver kan jo gruble over hva som menes med dette.

Resultater
Sport, inntil 1500 cm³

1. Per Bergan, Austin	2.35.3
2. Georg Lassen, MG	3.05.6
3. Otto Løvenskiold,Singer Nine	3.19.0

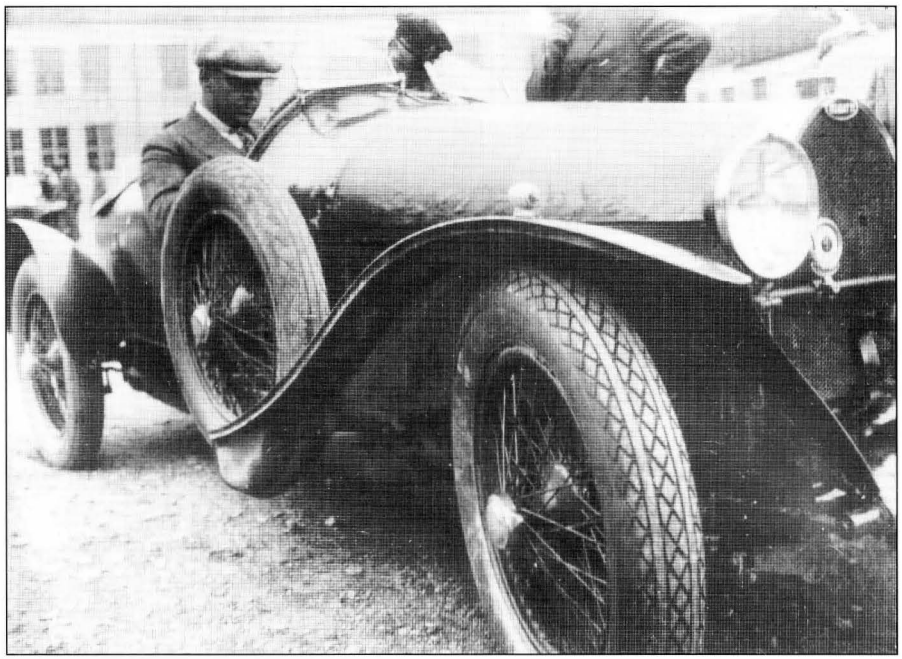

John Eric Isberg i sin "sports"-Bugatti, ivrig deltaker iKorketrekkerløpene. Grand Prix-Bugattien solgte han, men denne Type 30 (kalt "Gråen") beholdt han til siste stund. Den kan nå besiktiges på Norsk Teknisk Museum. Fra boka

Kl. over 1500 cm³

1. Engelhardt Løchen, Ford	2.30.0
2. Haakon Wenger, Terraplane	2.33.0

Racer

1. Albert Hovde, Bugatti	2.12.2

Korketrekkerløpet 1938

Ikke med vår beste vilje har vi i de bladene og øvrige litteratur som har vært tilgjengelig for oss, funnet spor av noe bakkeløp i Korketrekkeren i årene 1935, 1936 og 1937, hverken for biler eller motorsykler. Men i 1938 var NMK igjen arrangør av et nordisk motorsykkelmesterskap, i bakkeløp. Og da bar det løs igjen - ikke rart når man tenker på at Korketrekkeren sannsynligvis er den lengste og dermed mest interessante kappkjøringsbakke nord for Alpene. Og heldigvis for oss, når motorsyklene skal i ilden, blir det ofte også billøp.

Denne gang ble det, kanskje mot formodning, ganske tallrik deltakelse i bilklassene. Det var bare tre slike: under 2000 cm³ og over 2000 cm³ sylindervolum, samt "sport". Den siste telte bare en bil, typisk for hvordan situasjonen var blitt når det gjaldt hastighetsløp i Norge. Men standardklassen bød på interessante ting. Referatet i Motorliv er uhyre knapt, men i NMKs egen Motoravisen er begivenhetene utførlig omtalt. Herfra henter vi:

"Under løpet gikk en hvass regnskur over Oslodalen, men i Korketrekkeren kom det kun noen dråper. Først noen timer efter at mesterskapet var avsluttet, kom høljregnet.

Hvor mange mennesker var det i bakken? Det er vanskelig å si, men tipsene svingte fra 7000 til 15000. Vi skulde tro

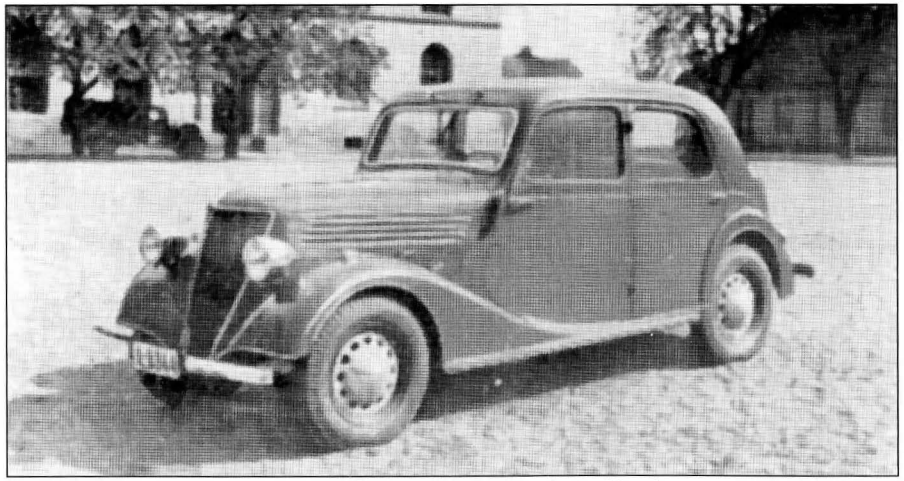

Det har vært vanskelig å finne fotografier fra Korketrekkerløpet i 1938. Særlig spennende biler var det for øvrig ikke med det året, bortsett fra John Tobiassons BMW Type 328. I stedet viser vi et avertissement for en slik Renault W. Andresen fra Sandefjord kjørte. Det var en Primaquatre sedan, med en ganske stor firesylindret motor - ca 2,4 liter, faktisk større enn amerikanerne 60 HK Ford V-8 og Willys! Fra boka

det var omkring 8000 mennesker og i S-en stod folk som sild i en tønne. Selv trærne i nærheten var spekket med klatrelysten ungdom som fra de grønne kroner fikk et ypperlig overblikk.

Svenskene viste sig å være de skarpeste i motorsykkelklassene. Det var ventet. Men at det også skulde bli utklassing i de to standardklasser for biler med en seir til Sverige og en til Danmark, det var ikke ventet.

Bilklassene

Standard-klassen for biler under 2000 cm³ gikk til Danmark idet Torben Strandh, han heter ikke Torsten, med sin MG kjørte op på tiden 2.35.4. MG er en standardvogn men den ser nærmest ut til å høre hjemme i sportsvognklassen.

Jensen-Lund på Hansa sikret sig annen plass. Han fikk en skrens i S-en som nok kostet endel dyrebare sekunder.

Den charmerende svenske gjest, Märtha Melin med sin Ford kjørte friskt, men hadde litt uflaks med gearingen i S-en og fikk ikke den nødvendige fart på sin lekre vogn. Da hadde Didrik Eidsvig ganske annen sleng på sakene og ruste inn i S-en så det var litt av et under at det gikk bra. Men så fikk han også en tid som holdt helt til Cadovius kom. Den danske storkjører hadde en usedvanlig veltrimmet vogn og vant klassen med tid 2.21.8. Reidar H. Jensen og Engelhardt Løchen viste også smukk kjøring. Reidar Jensen kjørte kanskje en av dagens riktigste svinger. Men også Fritz G. Fredhøi imponerte ved sin behandling av den store Hudson. En slik vogn med så myke fjærer egner sig ikke for Korketrekkerløp og det var litt av en prestasjon å ta bakkene som han gjorde.

I sportsklassen var John Tobiasson alene. Men hans BMW brummet sig op og blev kjørt slik at BMW entusiasten Walter Carlsen nikket fornøiet og tendte en av sine største cigarer. Tobiasson fikk dagens beste tid med 2.14.8."

Resultater

Inntil 2000 cm³

1. T Strandh, Danmark, MG	2.35.4
2. E. Jensen-Lund, Norge, Hansa	2.40.4
3. Haakon Gjems, Norge, Citroën	2.48.1
4. F.Andersen-Gott, Norge, BMW	2.48.9
5. R. Fredriksen, Norge, BMW	3.21.4

Over 2000 cm³

1. Poul Cadovius, Danmark, Ford	2.21.8
2. Didrik Eidsvig, Norge, Ford	2.23.1
3. Engelhardt Løchen, Norge, Ford	2.28.3
4. Reidar H. Jensen, Norge, Ford	2.28.5
4. Fritz G. Fredhøi, Norge, Hudson	2.28.5
6. Märtha Melin, Sverige, Ford	2.31.8
7. W. Andresen, Norge, Renault	2.41.9

Sport

1. John Tobiasson, Norge, BMW 328	2.14.8

Fortsatt fra Motoravisen har vi klippet en del betraktninger og opplysninger:

"Den råeste fart i S-en hadde av bilistene Didrik Eidsvig. Forden slang sidelengs og Aftenpostens representant bebudet søksmål mot motorklubben for å erhverve ny hatt. S-ens sand lå som et grått lag over den brune filten. Og ingeniør Hennums fotografiapparat måtte undergå en større renselsesprosess for å bli klar til bruk igjen.

R. G. Knudsen som har vært sportskomiteens utrettelige formann, pustet lettet ut da stevnet var slutt og dro like til KNA hotellet og byttet skjorte. En spasmaker betrodde oss at R.G. hadde svoret at han ikke skulde bytte skjorte før bakkemesterskapet var vel avviklet.

Og tar vi ikke feil, har han gått med den blå siden midten av mai.

Märtha Melin var ikke helt fornøiet med sin vogn. Hun fikk ikke op farten og klaget også over at folk stod i veien for henne. Dertil kom at frøken Märtha ikke var helt heldig med gearingen i S-en. Hun var lovlig sent ute og mistet fart. Hennes lynende øine fortalte da også tydelig at hun var misnøgd. Med sin Ford med påsatt kompressor har hun under løp i Sverige nådd en fart av 165 kilometer. Så fartsredd er hun ikke.

Mannen som med sin BMW fikk notert dagens beste tid, John Tobiasson, debuterte i racerklassen. Hans vogn hadde Eugen Bjørnstad hatt fingrene borti. Bjørnstad har forøvrig rekorden i Korketrekkeren med tiden 2.07, motorsykkelrekorden har Carl Jonsson med 1.55.6 satt i 1934.

Vi vekslet noen ord med den danske fartskongen, Cadovius som kjørte en 1934 modell Ford, toseter, åpen.

-Fin bakke, Morsomt å kjøre

-Hvilke gear brukte De?

-Kun annet. Minste hastighet jeg hadde var 45 kilometer. Det lønner sig ikke å gå ned på 1ste gear. Forøvrig tror jeg nok jeg skulde kjørt hurtigere, hadde jeg brukt jordbanedekk. Men jeg hadde slette dekk og dette ga selvfølgelig adskillig spinn.

Den sympatiske danske kjører var mildt sagt forskrekket over kjøringen i Oslo og på norske landeveier.

- Hvorfor er det ikke ved lov påbudt retningsvisere og ved lov slått fast at de skal brukes?"

Kilde:

Øistein Bertheau m.fl.: Bilsport i Norge. Norsk Teknisk Museum, 1993

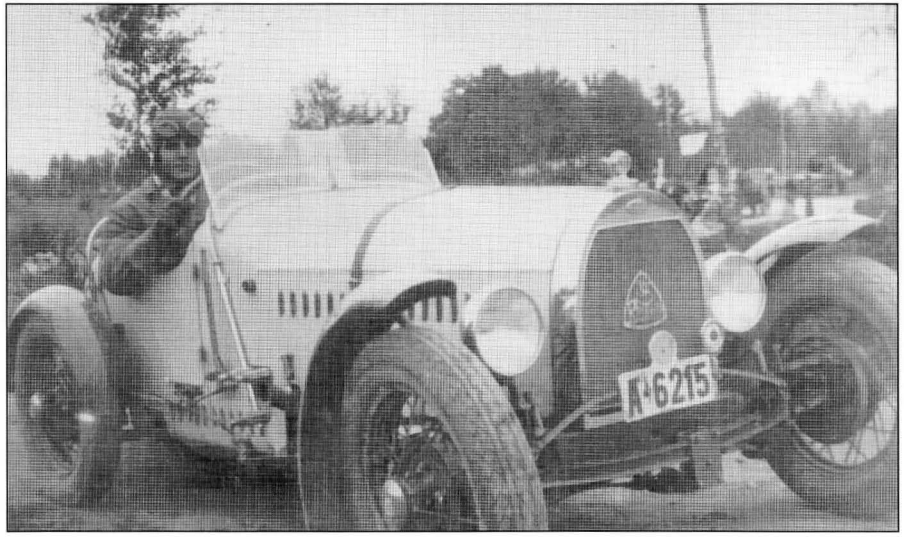

Cai Jensen i Bugatti? Nei, dette er en Ford oppført som slik i resultatlisten. Rammen er gjort kortere og lavere og motoren trimmet. ER bildet tatt i tilknytning til et Korkertrekkerløp? Fra boka

VÅRTUR I VOKSENÅSEN 1. JUNI 1999

REFERAT FINN HOLDEN

Rundt 75 personer samlet seg ved Soria Moria for å følge Truls E. Astrup rundt på Voksenåsen. Truls Astrup hadde trykt opp et hefte med bilder og artikler av steder vi skulle passere underveis, et tiltak som ble satt stor pris på. Han begynte med å fortelle om Åsens original, Høysekken (se nr.2 og 3/1992).

Vi fulgte stier i terrenget forbi Kongsseteren, folkets gave til kong Haakon i 1910, og Toralv Maurstads husanlegg. Truls Astrup hadde med seg nøkkel til Ullhytta ved Voksenåsen. Medlemmer av Ull blir foreslått og innvotert; det kan aldri være flere medlemmer enn det er plass til rundt langbordet. I 100 årsperioden 1883-1983 hadde Ull hatt 118 medlemmer. Ved 100 årsfesten satt kong Olav i høysetet mellom Herman på 107 år og formannen, Jacob Vaage, iført ordenskjedet av 100 Holmenkollski. Turen videre gikk forbi Solstua fra 1905, eid i noen år av den legendariske Sam Eyde, stifteren av Norsk Hydro. Her passerte vi også ett av vannbassengene (brannbassengene) fra første del av århundret.

Vi gikk sakte ned stien til ruinene av Anne Kures Hotel. Likevel mistet vi noen av deltakerne til orienteringen over ruinene. Anne Kure bygde dette store hotellet som kuranstalt, 460 meter over havet og med fin utsikt over Kristiania. Dessverre brant hotellet ned 1941, men den store tomten ligger fremdeles ubrukt.

Sightseeingen ble avsluttet med at Historielagets leder, Anne-Wenche Ore, avduket Vegdirektoratets gave, en ny kniv av bronse til statuen over veidirektør Hans Krag. Så gikk vi alle fornøyde tilbake til våre biler ved Soria Moria. Men bare et par uker etter fikk vi vite at kniven på nytt var stjålet! Var det en ivrig turist, som hadde klatret opp til statuen for å få bedre utsikt til et panoramabilde, som hadde tatt den?

Anne-Wenche Ore siterte "**Tollekniven**" av Christian Winther (1796 - 1876).

Jeg er fra Norge og jeg er god.
Mit skaft er gjort av valbirkrod,
mit sølv er groet i Kongsbergs schacht;
mit staal er fra Fossums gruber bragt.
En nordmand, som forstod mig bedst,
har mig i sølverslidren fæst;
min pynt pen, men gammeldags,
jeg er just af det ægte slags!
Saa er jeg skarp og stiv og stærk
og dyktig til hver daad og værk.
Jeg er fra Norge og jeg er god!

I gamle dage da var det skik,
hver mand med kniv i bæltet gik;
og faldt der noget ord iblandt,
som øret altfor kildent fant;
og vakte kort og terning kiv,
greb de strax til deres kniv;
og blev de uens om en tøs,
saa gikk det flux paa livet løs.
Jeg og kan værge om dit liv.
Jeg er just en mandhaftig Kniv!
Jeg er fra Norge og jeg er god!

HUSMANNSVESENET I NORGE

av Wenche Undrum

I medlemsblad nr. 2 leser jeg om alle gårdene og husmannsplassene som var i Vinderen området. Det var svært interessant å lese. Jeg tenkte derfor at noen av leserne kanskje var interessert i å vite litt mer om hva en husmann var, hvilke rettigheter og plikter han hadde, og hvilken økonomisk betydning husmannsvesenet hadde.

En husmann er en som leier/fester gård og et jordbruk som ligger under en gård, og som fra gammelt av var sett på som en del av gården. Avgiften var stort sett å arbeide en på forhånd fastsatt arbeidsmengde hos bonden. En årlig avgift. Husmannstiden var den tiden de fleste nye hjem i Norge ble etablert.

Husmannen hørte til gården og skattet til den. Overalt i landet var husmannen en underklasse. I Nord-Norge og på Vestlandet var ikke klasseskillet så markert som på Østlandet.

Det er lett å forveksle husmenn og leilendinger. Forskjellen ligger i det at en leilending bygslet en tomt og var en egen skatteenhet, mens husmannen som nevnt skattet til gården.

Husmannsvesenet ser ut til å ha utviklet seg i takt med befolkningsveksten etter Svartedauden.

Det tok 200-250 år å bygge opp igjen folketallet fra før 1349. Mange småbruk stod tomme. De større gårdene trengte arbeidskraft, og folk flyttet inn i de småbrukene hvor alle var døde under Svartedauden.

Det er altså to grunner til at husmannsvesenet oppstod: befolkningsøkning og behovet for fast arbeidshjelp på gårdene. Det tok som sagt opptil 250 før folketallet var tilbake til det var før Svartedauden. På 1600 tallet fikk vi et befolkningspress, og behovet for nye boplasser økte. Etter gammel lov kunne folk rydde nye plasser på spesielle vilkår fra kongen. Husmannstiden er i en særstilling når det gjelder å etablere nye hjem.

Bøndene hadde i stor grad selvbestemmelse over seg og sine. Naturen og statsmakten satt grenser, men resten, sine husmenn og sitt hushold rådde de selv over. Bøndene bestemte selv når de ville ta imot nye impulser. Alt fra jordbruksprodukter til redskap. Alt nytt ble møtt med skepsis. Selv da møkkagreipet av jern kom, ble det sett på som ubrukelig, og gutten som introduserte dette, ble nesten hevet ut av bonden.

Husmannsklassen var den største befolkningsklassen man hadde. Den var dobbelt så stor som bondeklassen, og den var altså den eiendomsløse underklasse. Husmannen var bondens "eiendom" på en måte, og vi tenker med en gang at dette var noe forferdelig noe sett med 1999 øyne. Men vi må se på dette med datidens øyne og ut fra deres levevilkår og muligheter. Forholdet husmann bonde var ikke sort hvitt. Det var et gjensidig avhengighetsforhold. Bonden trengte arbeidskraften, og husmannen hadde en sikkerhet for seg og sine gjennom gården. Ble det sykdom og nød, sultet de ikke.

Riktignok hørte husmannen til det nedre lag av samfunnet og var fattig. Men det var en anstendig fattigdom. Han var fullverdig medlem av grendesamfunnet og hørte med i bearlaget. I det daglige arbeidet bonde og husmann side om side. Bonden kunne heller ikke behandle sin husmann etter forgodtbefinnende. Det var regler for skikk og bruk og sømmelig adferd. Samfunnets verdier, holdninger og normer regulerte dette. Ettermælet var viktig, og slektens ære måtte beholdes og forsvares. Folks omdømme blant sambygdingene var en sterkt regulerende faktor som bidro til at man tok vare på sine medmennesker etter den kristne tro.

Naturligvis var det unntak. Overgrep fant sted. Derfor kom det en lov i 1750 som skulle sikre husmannen at han ikke ble utnyttet eller oppsagt uten grunn. Denne loven ble moderert i 1752. Antagelig fordi myndighetene ikke helt hadde forstått hvordan gjensidigheten i forholdet husmann bonde virket. De aller fleste husmenn hadde levelige kår, det var unntak da som nå. I Norge i dag har de fleste det bra, men fattigdom og sosiale tilfeller har vi allikevel.

Bøndene hadde truet med å legge ned husmannsplassene hvis ikke myndighetene endret loven.

Det nye ble da at plasser ryddet på gårdens innmark stod det bonden fritt om han ville gi en skriftlig kontrakt eller ikke. Husmenn som ryddet i utmarka, skulle ha skriftlig kontrakt på plassen for seg og sin kone i deres levetid.

Det var også svært vanlig at en husmannssønn overtok etter sin far hvis forholdet mellom bonde og husmann hadde fungert tilfredsstillende.

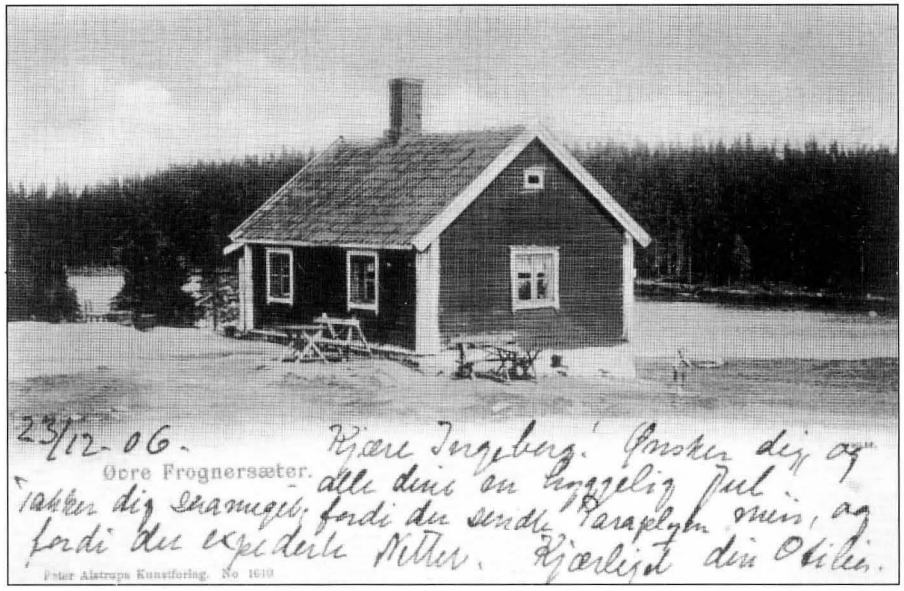

Øvre Frognerseter, postkort fra 1906. En seter som ble husmannsplass. Fra Ulvestad: Holmenkollen på postkort

Vi kan se fra kirkebøkene at bønder og husmenn er av samme opphav. På gårder der det var mange sønner, var det ofte vanlig at en av dem fikk en husmannsplass. Slekten var viktig, og der både gården og husmannsplassene gikk i arv, forble samfunnene svært stabile.

En husmann hadde altså som oftest en sikker arbeidsplass. Hans lønn ble utregnet i penger, men han fikk den utbetalt i naturalia. Mellomregnskapet ble sjelden avsluttet fordi husmannen alltid skyldte bonden noe. For oss virker det som en underdanig situasjon. Det var jo også det, men det er viktig å huske på den sikkerheten husmannen hadde. Når husmannen jobbet på gården, hadde han oftest kosten i tillegg. Det var også en vesentlig faktor i tider med knappe ressurser. Levevilkårene og forutsetningene var annerledes på den tiden enn i dag. De slet hardere fysisk enn vi gjør. På grunn av lite variert kost og det harde slitet døde de også tidligere enn vi gjør.

Men er vi lykkeligere enn de var? Mange sliter like mye i dag. Det er ikke fysisk slit, men ut fra dagens krav til oss føler mange seg utbrent, og mange ønsker seg bort fra byene, og vil gjerne etablere seg på landsbygda. Den landsbygda husmennene flyttet fra.

Pliktarbeidet husmannen hadde på gården, kunne skape en interessekonflikt. Han skulle jo samtidig dyrke sin egen jord. Men det var også viktig for bonden at husmannen fikk dyrket sitt eget, og arbeidet ble som regel avpasset til felles beste.

Alle slet like mye fysisk med gårdsdriften. Både bondens barn og husmannens barn måtte tidlig ut å hjelpe til. Fra 7-årsalderen var de med de voksne og fikk plikter og oppgaver etter evne og alder. For barna var det helt naturlig å jobbe med voksne. Målet var å bli like dyktig som foreldrene.

I 1851 fikk husmennene en lovfestet fridag i uken for å dyrke egen jord.

I årene mellom 1860 og 1920 kom industrialiseringen til Norge, og vi fikk det som kalles Det store hamskiftet. Sammen med utvandringen til Amerika ble det begynnelsen til slutten på husmannsvesenet. Lønnsarbeidersystemet gav dem en viss frihet. De var ikke lenger underlagt bonden og den 24 timers avtalen de hadde med ham.

I 1860 kom loven om almueskolen på landet. Alle barn skulle på skolen. I praksis ble det oftest bondens barn som kom dit, for husmannsbarna hadde lite klær, og maten var ofte et problem. Dermed ble klasseskillet mer markert. Husmannsbarna måtte jobbe på husmannsplassen eller hos bonden, mens bondens barn gikk på skolen.

Vi ser at det over denne tidsperioden fra 1860 til 1920 skjer mange og sammenfallende ting som er med på å endre husmannsvesenet. Det var tekniske nyvindinger innen jordbruket som gjorde at bonden trengte mindre arbeidskraft. Befolkningsøkning og utvandring til Amerika. Industrialiseringen som gjorde det mulig for husmannen å bli lønnsarbeider og dermed regulere sin fritid til en viss grad selv.

Langsomt og sikkert blir det omlegging fra naturalhushold til pengehushold. Husmannen var ikke lenger en så viktig arbeidskraft som før. De fattigste husmannsplassene ble lagt under gården. Noen husmann kjøpte også plassen sin og utviklet dette til større bruk, og ble selveier på lik linje med bonden.

Ettertiden har dømt husmannsvesenet hardt. Store sosiale motsetninger og sterke politiske synsmåter fra den senere perioden av husmannstiden hadde satt sitt preg. Men ser man husmannsvesenet over en tidsramme på 300 år, ser man litt mer nyansert på det. Gjensidigheten i samspillet bonde husmann må heller ikke glemmes. Det er de positive sidene som må veie tyngst. Ingen annen tid har skapt så mange nye hjem i Norge som under den store nye rydningstiden. Kulturlandskapet endret seg også ved at det ble bygget tettere i de gamle bosetningsområdene. Det ble også bygget nytt i utkanten av disse eldre områdene.

Husmennene var en økonomisk ressurs som var med på å bygge opp bygdene våre. I 1927 ble husmannsvesenet avviklet.

Husmannsplassen Hagan, Vestre Holmen.
Foto: Arild Holland

HUSMANNSKONTRAKT PÅ LILLE BORGEN - 1828

av Finn Holden

Forpaktningskontrakt mellom Jacob Wilhelmsen, Kone og Børn, og Amund Amundsen på Lille Borgen om "1 1/2 geometrisk Maal mod 3 Spd 90/ aarlig Afgift og 3 Arbeidsdager".

"Ifølge en imellem os underskrevne, jeg Amund Amundsen Kjøbmand til Christiania, og jeg Jacob Wilhelmsen Holmen Er indgaaet Forming av følgende Kontract oprettet mellom os om Forpagtningen af et Stykke Jord paa den mig Amundsen tilhørende Eiendom Lille Borgen Matr. Nr. 56 i Agers Sogn beliggende.

1. Jeg Amund Amundsen forpagter hermed til Jacob Wilhelmsen et Stk. Jord paa ovennevnte min Eiendom Lille Borgen, stort geometrisk Maal 1 1/2 er og siger eet og et Halvt geometrisk Maal, der i Nord støder Lige mod Veien og i Syd til hans Broder Evens Forpagtningsjord. Dette Stykke Jord forpagter han paa hans og hans kone Karen Knudsdatters og deres Børns Levetid.

2. I ForpagtningsAfgift svarer Jacob Wilhelmsen aarlig 2 1/2 Spd. af hvert et geometrisk Maal Jord eller tilsammen 3 Spd. 90/. der erlægges halvaarlig 11te Juni og 11te December Termin. - Og herforuden forretter han hver Sommer tre 3 Arbeidsdager paa sin egen Kost, og have saavidt muligt Tilsyn med de mig Amundsen tilhørende omliggende Jorder og Grunde, for at man ei med Kreaturer skulde tilføre Skade. -

3. Jacob Wilhelmsen forpligter sig til selv at opføre det fornødne Giærde om det af ham forpagtede Stk Jord, og fremdeles at vedligeholde samme. -

4. Jacob Wilhelmsen forpligter sig til nøiagtig at opfylde denne Contract der ligeledes til enhver af dens enkelte Clausuler er forbindende for hans Efterkommere, og skulde han eller de udeblive med den stipulerede Afgift over den foreskrevne Tid, eller forresten ellers overskride denne Contract, staar det Eieren frit for, om han i første Tilfælde vil modtage betalingen eller erklære Forpagtningsrettigheden forbrudt i ethvert af dem. -

5. Det stæmplede Papir til Forpagtnings Kontracten, samt alle i anledning af dens Oprættelse flydende Omkostninger, betaler Forpagteren allene. - Iøvrigt anmærkes det, at Eiendommen af Forpagteren allerede er taget i Besiddelse dette Aars 14de April. Forpagteren er ellers fri for Jordskat.

4de September 1828 Amundsen - Jacob Wilhelmsen m.p.p.

Til Witterlighed L. Syversen. Hans Hansen Grimelund m.p.p. - (m.p.p. vil si med påholden penn, at vedkommende ikke kunne skrive)

(Panteregister for Aker 1824-1843, s. 78, pantebok 9, s. 328, Riksarkivet).

Jacob Wilhelmsen var arbeidshusmann, dvs. at han leide jord mot årlig leie og faste arbeidsdager hos jordeieren. Jacob leide 1 ½ mål jord. Dette kunne han ikke leve av, slik at han i tillegg hadde forefallende arbeid i skogen og med transport til og fra byen. Jacob var eldste sønn av husmann Wilhelm Jacobsen på Bjerkehaugen under Holmen. Da Wilhelm døde i 1842, overtok yngste sønnen Hans husmannsplassen Bjerkehaugen, mens de to andre sønnene, Jacob og Even, fra 1828 var husmenn på Borgen. Even Wilhelmsen står i senere manntall oppført som husmann, arbeidsmann og skomaker. Tilsvarende yrker har jeg ikke funnet på broren Jacob.

Husmannskontrakten gjaldt i Jacobs, hans kones og "deres Børns Levetid". Husmannsvesenet oppløses gradvis. I siste halvdel av 1800-tallet kan kontraktene sies opp hvert år, både av husmannen og av jordeieren. Industrien og arbeidssparende maskiner gjør at husmennene lettere kan skaffe seg annet arbeid, og bøndene trenger ikke arbeidskraften.

ULLERN HISTORIELAG
Arrangementer høsten 1999:

Søndag 5. september

Ullern Historielag besøker Oscarshall på Bygdøy. Frammøte kl. 1300.

Torsdag 9. september

Elvetrimmen fra CC-Vest langs Lysakerelva til Ullern idrettsplass. Første start kl. 1700. Interessante historiske begivenheter vil bli markert langs løypetraséen.

Torsdag 7. oktober

Ullern Historielag besøker Bogstad.
Omvisning av museumsleder Else Espeland. Frammøte kl.1800.

Onsdag 3. november

Kulturkveld i Mustads kantine i høybygget nord for CC-Vest. Rolf Rasch-Engh viser bilder og forteller om "Faabro og Tullin, pudder og spiker". Frammøte kl. 1900

Tirsdag 30. november

Møte i Deichmanske Bibliotek, Røa.
Presentasjon av ny lokalhistorisk litteratur kl. 1900.

NYTT RIKSHOSPITAL I BYDELEN

av Finn Holden

Ved tusenårsskiftet åpner det nye Rikshospitalet i Bydel Vinderen. Noen medlemmer av styret i Vinderen Historielag har vært på sightseeing der med Akers Sogneselskap. Siden Rikshospitalet ligger i bydelen, åpnes i disse dager og få av medlemmene av laget har vært innenfor murene, kan det være på sin plass å omtale begivenheten i bladet.

Gårdsbygningene til Vestre Gaustad ble revet for å gi plass til Rikshospitalet. Forvalterboligen er over hundre år gammel og erklært verneverdig. Den ble flyttet stein for stein og nyoppført og skal brukes som informasjonssenter for sykehuset.

De fleste av oss har fulgt byggingen, både ved turer i terrenget opp til Sognsvann og gjennom omtalen av overskridelsene under byggingen. Under omvisningen fikk deltakerne klart vite at overskridelsene hovedsakelig skyldtes at Stortinget underveis stadig endret planene for bygget og økte kapasiteten. (Byggevedtaket i 1992 med kostnadsramme på 2.9 milliarder kroner, med totalareal 109 000 m² og 27 000 innleggelser i året. I dag, etter 5 endringsvedtak, er totalarealet vokst til 135 000 m² og 33 000 pasienter i året, og kostnadsramme på 5.3 milliarder. Aftenposten 4.8.99) En etasje er lagt på ekstra og nye bygninger vedtatt. Sophies Minde og Kronprinsesse Märthas Institutt skulle flytte til det nye Rikshospitalet. Nokså sent oppdaget man at disse ville få for liten plass i det nye sykehuset og vedtok et ekstra bygg for dem på nordsiden av sykehuset.

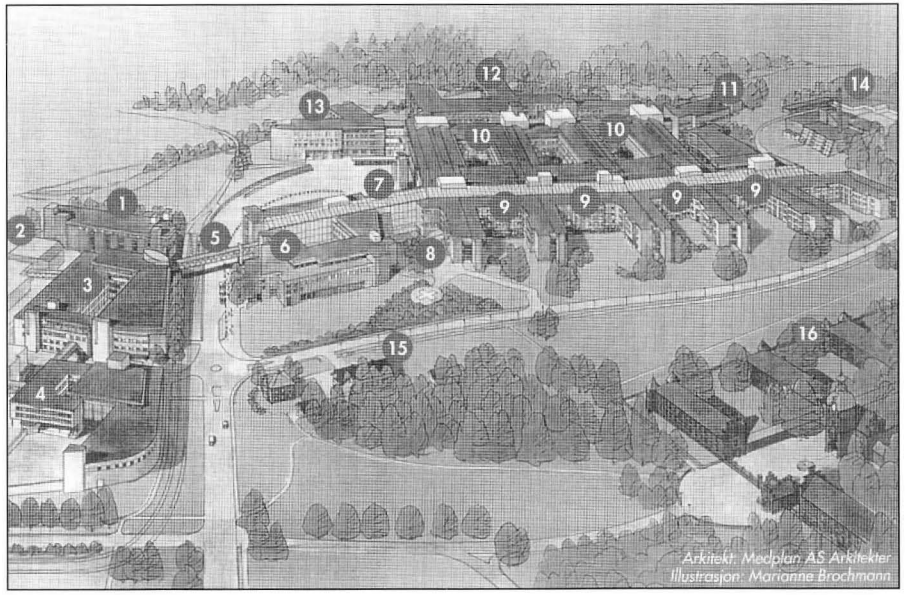

1. Sykehotell, 2. Medisinske basalfag, UiO, 3. Forsknings- og laboratoriebygg, 4. Varemottak, 5. Trikkeholdeplass, 6. Fellesfunksjoner, undervisning, 7. Hovedinngang, 8. Akuttmottak, 9. Sengeposter, 10. Medisinsk behandling 11. Intervensjonssenter, 12. Kvinneklinikk, 13. Barnesenter, 14. Teknisk sentral 15. Informasjonssenter, 16. Gaustad sykehus

La oss slå fast med en gang: Det nye Rikshospitalet er blitt både vakkert og funksjonelt. Antall sykesenger er færre enn på det gamle Rikshospitalet, men et pasienthotell, der pasienter kan ligge mens de får behandling om dagen på poliklinikkene, avhjelper sykehuset.

Endestasjonen for de nye trikkelinjene til Rikshospitalet er rett foran de tre "gratier" eller sykesøstre som ønsker oss velkommen. Selve hovedinngangen like ved er markert med et høyt tårn. Inngangen fører rett inn i sentrum i sykehuset, en lang gate, høyt under glasstaket og med gatelykter på bakken. I sørenden av gaten er det et stort glassmaleri av Odd Tandberg, et silketrykk som er trykt på og brent inn i glassplaten.

I gaten er det plassert en rekke kunstverk, skulpturer og bilder. Redaktøren synes det mest spennende er flere rekker med runde speil som avspeiler veggflater i sterke flater på motsatt vegg. Når betrakteren flytter seg, endres også fargebildene i speilene.

På østsiden av gaten ligger sengepostene i flere etasjer, på vestiden behandlingsrommene. Med mellomrom er det broer over gaten slik at det er kort vei

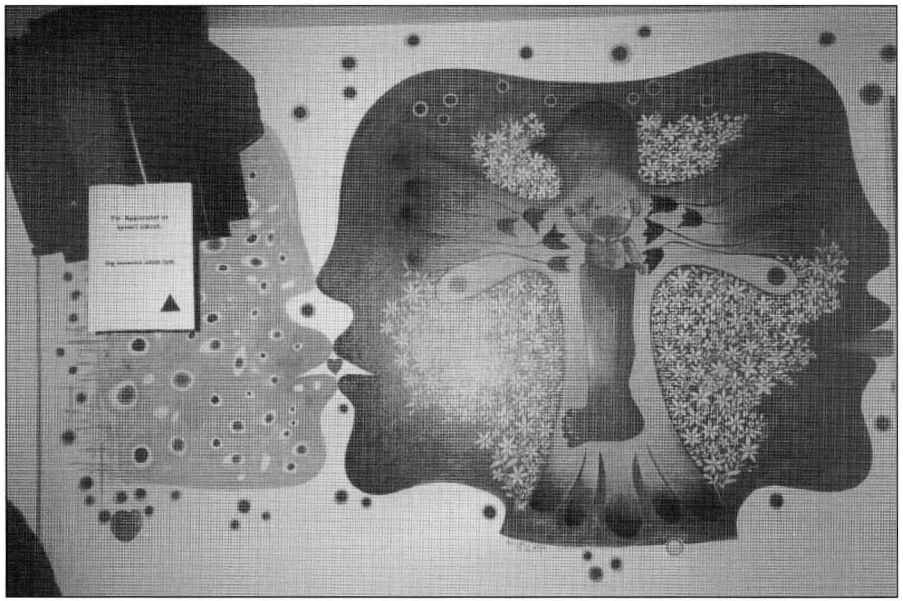

En av Willybald Storns veggdekorasjoner på barneavdelingen. I forgrunnen til venstre en tyverisikret TV. Foto: Finn Holden.

for pasientene fra seng til behandling og tilbake. Operasjonsstuene er mer samlet enn i det gamle sykehuset, mens pasientmottaket er spredt til de avdelingene pasientene skal legges inn på.

Loftsetasjen inneholder ledninger og rør for lys, varme, ventilasjon, kommunikasjon, pasientovervåkning og brannslukking som ledes til avdelingene.

Vi besøkte behandlingsrommene for barn med store, morsomme malerier av Willibald Storn rett på veggen, lyse rom med gule gardiner og utsikt ut mot den flyttede Sognsvannsbekken og Gaustadskogen.

Flyttingen til det nye Rikshospitalet skjer over flere måneder med lang prøvetid for hver avdeling. Alt skal fungere. Selve åpningen er utsatt flere ganger. Kan det bli flere forsinkelser? I følge vår guide bør det ikke skje, for det gamle Rikshospitalet er ikke sikkerhetsklarert for dataproblemer ved overgangen til år 2000. Da må flyttingsperioden være over!

Rikshospitalet blir ikke vårt sykehus. Det blir regionsykehus for helseregion 2, dvs. Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder. Men gaten i sykehuset blir åpen for besøkende. Vi kan gå innom på turer i området, se på kunsten, ta en kaffe i kafeteriaen eller spise middag på sykehotellet.

Vi lykkønsker bydelen, byen og landet med et vakkert og funksjonelt praktbygg. Det står godt til det 150 år gamle og vakre Gaustad sykehus.

Den gamle forvalterboligen på Gaustad gård er flyttet og bygd opp igjen, brukes som informasjonssenter for Rikshospitalet.
Fra "Nytt Rikshospital" - informasjonsmagasin

HVOR ER DETTE?
HVEM VAR BYGGMESTER?

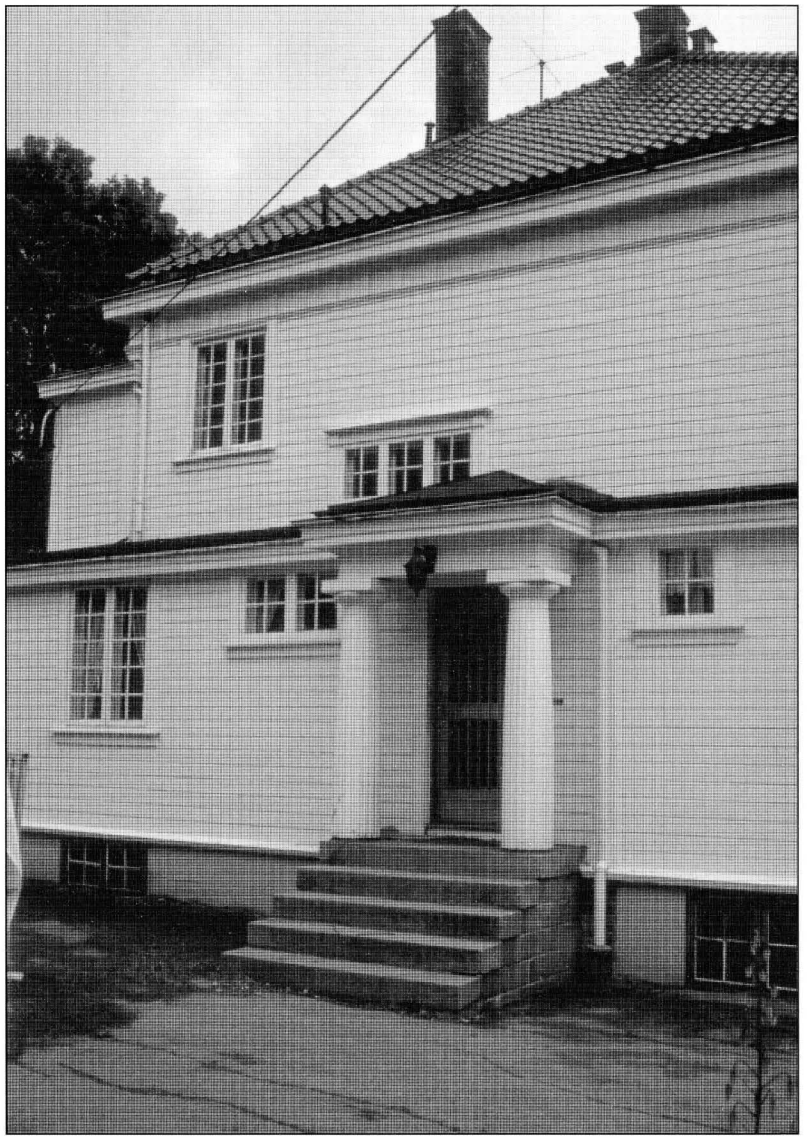

"Hvor er dette?" i forrige nummer er Kongsseteren, fotografert ca. 1910.
Fra Ulvestad: Holmenkollen på postkort

SEKRETÆRENS HJØRNE

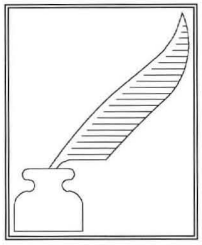

Vi vokser stadig, men vi må henge i for å nå vårt mål for dette året på 1000 medlemmer innen år 2000. Siden sist, 5. mai, har vi bare fått 30 nye medlemmer som vi ønsker velkommen til oss. Per 10.aug har vi 941 medlemmer i laget etter at vi har strøket 9 medlemmer av ulike grunner i samme periode.

Har du tenkt på om ikke du burde overtale dine naboer til også å bli medlemmer av historielaget vårt. Gjør noe med det nå, så sender vi dem blad nr 29-31 når innbetalingen er kommet.

I begynnelsen av juni ble det gjennomført på Karmøy et fint landsmøte for alle historielagene i Norge hvor 80 lag var representert. For de kommende 4 år skal jeg være styrerepresentant for Østfold, Akershus og Oslo hvor det nå til sammen er blitt 75 historielag.

Årskontingent 1999 -- selvkontroll: Disse ordene er til deg som ennå ikke har betalt skyldig kontingent. Jeg er nødt til å gjenta dette da vi fremdeles mangler per dato 72 kontingenter for 1999. Det er altfor mange, og vi undrer oss over hvorfor det er så mange trege betalere i vårt historielag.

Med alle tre blad i år har det fulgt det en giroblankett til de som mangler betaling. Ta deg tid til å se om du er den som skylder for de to siste årene fordi det ikke står et 8 og 9 tall bak navnet ditt. Oppgjør ventes omgående, og vi vil heretter innføre straffegebyr for de som skaffer oss unødig arbeide.

Å være à jour med betalingen bør baseres på selvkontroll. Dette er til stor hjelp for sekretæren. Ønsker du å betale for flere år om gangen, er det helt i orden, men merk av på giroen hva du betaler for.

Hvis du er tvil om hva du har betalt før, kan du lese dette av din adresselapp på dette siste blad eller giro. Du finner koden for kontingent i blad nr 1/99. Hvis du synes at dette er vanskelig eller om du finner ut at sekretæren har gjort en feil i registreringen, er det bare hyggelig om du ringer på telefon 22 50 70 83 eller epost pbache@online.no. Andre feil kan du selvfølgelig kommentere når du sender inn kontingenten din.

Hittil i år har flere ønsket å støtte laget vårt med private gaver, og det takker vi meget for. Vi har sendt takkebrev til Bydel Vinderen og til Eckbos legater for gaver i sommer.

For de som mangler noen av våre tidligere 28 blader fra 1992-98, kan disse kjøpes ved henvendelse til sekretæren. En samlet oversikt over alle våre artikler gjennom årene er lagt ut på internett og vil snart komme i bladet. Hvis du har gitt bort det siste nr. av bladet, kan du få kjøpt et nytt i Vinderen Interbok som er så hyggelige å hjelpe oss med salget.

...forts...

STYRET I VINDEREN HISTORIELAG 1999-2000

Leder:	Anne-Wenche Ore, Jerpefaret 14, 0393 Oslo,	22 14 27 58
Nestleder:	Arild Holland, Bjørnvn. 125, 0387 Oslo,	22 14 59 97
Sekretær/kasserer:	Per Henrik Bache, Skøyen terr. 2, 0276 Oslo,	22 50 70 83
Redaktør:	Finn Holden, Apalvn. 4, 0369 Oslo,	22 69 91 45
Styremedlem:	Else M. Astrup, Jegervn. 9, 0386 Oslo,	22 14 27 45
"	Evelyn Borchsenius, Melkevn. 43, 0386 Oslo,	22 14 64 22
"	Øyvind Gaukstad, Haakon d godes vei 10, 0373 Oslo,	22 14 37 76
"	Ole Krohn, Lille Borgen vei 7, 0373 Oslo,	22 14 73 34
"	Gunnar Sandsbraaten, Svarttrostvn. 11C, 0393 Oslo,	22 14 91 12

Historielaget har til formål å vekke interesse og skape forståelse for vår bydels historie. Det er viktig å ta vare på gamle minner i vårt nærmiljø som en kulturarv vi ønsker å gi videre.

Laget arrangerer medlemsmøter og gir ut et medlemsblad som kommer ut fire ganger i året. Laget ønsker å arbeide aktivt for å verne og merke fornminner og alle slags kulturminner i vår bydel.

Vi vil gjerne nå flest mulig av bydelens beboere og ønsker at de støtter laget med medlemskap eller deltar i vår virksomhet. Er du interessert i vårt arbeid, kan du ta kontakt med Per Henrik Bache, tlf. 22 50 70 83, eller pbache@online.no.

... forts. Sekretærens hjørne:

Vårt medlemsblad 4/99 (nr 32) er under arbeide. Det utkommer i november med nærmere beskrivelse av vårt trettitredje møte i desember. Kom gjerne med ideer til andre arrangementer du ønsker i historielagets regi.

Ikke medlemmer kan melde seg inn i historielaget ved å betale årskontingent på kr 100.- på vår girokonto 0825 04 09339. Har du anledning til å besøke historielagets hjemmeside på internett, kan du finne det på:

http://home.sol.no/~pbache/vindhist.html

Per Henrik Bache